

विशाळगड, ता. शाहूवाडी, जि. कोल्हापूर या राज्य
संरक्षित स्मारकावरील अतिक्रमण निष्कासित
करण्याच्या अनुषंगाने येणाऱ्या खर्चाच्या
अंदाजपत्रकास प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता
मिळणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : पुवसं-२०२३/प्र.क्र.२९/सां.का.३

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक :- ०३ फेब्रुवारी, २०२३.

- वाचा :-**
- १) महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुरातत्वशास्त्र व अवशेष अधिनियम, १९६०
 - २) जिल्हाधिकारी, कोल्हापूर यांचे आदेश क्र.कार्या-३अ/जमीन/आर
आर/१३६६/२०२२, दि.०७.१२.२०२२.
 - ३) संचालक, पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालये संचालनालय यांचे पत्र
जा.क्र.स्मारके/२०२२/२११, दि.२५.०१.२०२३
 - ४) संचालक, पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालये संचालनालय यांचे पत्र
जा.क्र.स्मारके/२०२३/२५१, दि.०१.०२.२०२३.

प्रस्तावना :-

कोल्हापूर जिल्ह्यातील विशाळगड हा छत्रपती शिवाजी महाराजांनी स्थापन केलेल्या हिंदवी स्वराज्यातील महत्वाचा किल्ला आहे. विशाळगड किल्ला, ता. शाहूवाडी, जि. कोल्हापूर हे राज्य संरक्षित स्मारक आहे. अशा या ऐतिहासिक किल्ल्यावर मोठ्या प्रमाणात अतिक्रमणे झाली आहेत. विशालगडावरील अतिक्रमणे हटविण्याबाबत जिल्हाधिकारी, कोल्हापूर यांच्या अध्यक्षतेखाली बैठक दि.०७.१२.२०२२ रोजी संपन्न झाली होती. किल्ल्यावरील बेकायदेशीर अतिक्रमणे, बांधकाम व इतर कृत्याबाबत प्रतिबंध करणे, फिर्याद दाखल करणे, सक्षम न्यायालयात दावा दाखल करणे तसेच कॅव्हेट दाखल करणे इत्यादी कायदेशीर कार्यवाही करणे इत्यादी बाबीकरीता जिल्हाधिकारी, कोल्हापूर यांनी सहायक संचालक, पुरातत्व विभाग, पुणे यांना संदर्भ क्र. ०२ येथील आदेशान्वये प्राधिकृत केले आहे. सहायक संचालक, पुरातत्व विभाग, पुणे यांच्याकडे अतिक्रमण काढण्यासाठी आवश्यक असणारी कोणतीही यंत्रणा उपलब्ध नसल्याने त्यांनी कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांना अतिक्रमण काढण्याबाबत संपर्क केला होता. त्यानुसार कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, कोल्हापूर यांनी तयार केलेले सविस्तर अंदाजपत्रक संचालक, पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालये संचालनालय यांनी संदर्भ क्र.०३ येथील पत्रान्वये शासनास मंजूरीस्तव सादर केले आहे. सबब, विशाळगड, ता. शाहूवाडी, जि. कोल्हापूर या राज्य संरक्षित स्मारकावरील अतिक्रमण निष्कासित करण्याच्या अनुषंगाने येणाऱ्या रु.१,१७,०९,९९९/- इतक्या खर्चास प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुरातत्वशास्त्र व अवशेष अधिनियम, १९६० मधील कलम २१ येथील तरतूदी व जिल्हाधिकारी, कोल्हापूर यांचे संदर्भ क्र.०२ येथील आदेश विचारात घेऊन सदर शासन निर्णयान्वये विशाळगड, ता. शाहूवाडी, जि. कोल्हापूर या राज्य संरक्षित स्मारकावरील अतिक्रमण निष्कासित करण्यासाठी येणाऱ्या रु.१,१७,०९,९९९/- (अक्षरी रु. एक कोटी सतरा लक्ष नऊ हजार नऊशे एक्यान्नव फक्त) इतक्या खर्चास एक अपवादात्मक परिस्थिती म्हणून प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे.

०२. महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुरातत्वशास्त्र व अवशेष अधिनियम, १९६० मधील कलम २१ (२) येथील तरतूदीनुसार याबाबत होणारा खर्च संबंधितांकडून वसूल करून तो शासकीय तिजोरीत भरण्याची जबाबदारी ही जिल्हा दंडाधिकारी तथा जिल्हाधिकारी, कोल्हापूर यांची राहिल.

०३. संचालक, पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालये संचालनालय, मुंबई यांना यासाठी नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत असून त्यांना अथवा त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्यास या संबंधीच्या देयकावर स्वाक्षरी करण्यास प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

०४. सदर खर्च मागणी क्र. झेडडी-२, १०३ पुरातत्वशास्त्र, (०१) (०६) राज्यातील ऐतिहासिक व सांस्कृतिकदृष्ट्या महत्वाचे किल्ले व धार्मिकस्थळे यांची जपणूक व संरक्षण (कार्यक्रम) (२२०५ १३०२)- २७ लहान बांधकामे या लेखाशिर्षातर्गत सन २०२२-२३ या वित्तीय वर्षासाठी उपलब्ध निधीतून भागविण्यात यावा.

०५. हा शासन निर्णय विअप्र-२०१३/प्र.क्र२०/२०१३/विनिमय, भाग २, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५, वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८ भाग पहिला उपविभाग तीन मधील अनुक्रमांक ४ मधील परिच्छेद क्र. २७(२) “अ” नुसार तसेच वित्त विभागाचे परिपत्रक क्रमांक अर्थसं-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३, दिनांक ०४ एप्रिल, २०२२ अन्वये प्रशासकीय विभागांना प्रदान केलेल्या अधिकाराच्या अधिन राहून निर्गमित करण्यात येत आहे.

०६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०२०३१६४०३७२६२३ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून काढण्यात आला आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सु. दि. पाष्टे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. जिल्हाधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, कोल्हापूर.
२. संचालक, पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालये संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
३. सहायक संचालक, पुरातत्व विभाग, पुणे.
४. महालेखापाल -१ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

५. महालेखापाल -२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
६. महालेखापाल -१ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
७. महालेखापाल -२ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
८. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
९. जिल्हा कोषाधिकारी, पुणे.
१०. कक्ष अधिकारी (अर्थसंकल्प), पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११. निवड नस्ती, सां.का.३.